

USMF „NICOLAE TESTEMIȚANU” – LEAGĂNUL ȘCOLILOR ȘTIINȚIFICE MEDICALE NAȚIONALE

(cu prilejul celor 75 de ani de la fondarea Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova)

Viorel PRISACARI - dr. hab. șt. med., prof. univ., memb. cor. AȘM

Catedra de epidemiologie, Laboratorul de boli intraspitalicești
IP USMF „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

tel.: +373 694 95 049; e-mail: viorel.prisacari@usmf.md

Rezumat

În articolul respectiv este prezentată evoluția formării școlilor științifice medicale naționale, formarea cărora începe odată cu instituirea învățământului medical superior din Republica Moldova, prin fondarea în anul 1945 a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (azi Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”). Pe parcursul celor 75 de ani de activitate a USMF „Nicolae Testemițanu” s-au format școli științifice naționale practic în toate domeniile medicinei. Actualmente toate școlile științifice, cât și catedrele și instituțiile științifice medicale din țară sunt conduse de savanți-medici absolvenți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Cuvinte-cheie: USMF „Nicolae Testemițanu”, evoluție, școlile științifice medicale.

Summary. State University of Medicine and Pharmacy Nicolae Testemitanu - the cradle of national medical science schools (on the occasion of the 75th anniversary of the founding the State University of Medicine and Pharmacy Nicolae Testemitanu from the Republic of Moldova)

This article presents the evolution of the formation of national medical science schools, the formation of which begins with the establishment of higher medical education in the Republic of Moldova, by founding in 1945 the State Institute of Medicine from Chisinau (today State University of Medicine and Pharmacy Nicolae Testemitanu). During the 75 years of activity of SUMPh Nicolae Testemitanu, national scientific schools were formed in practically all fields of medicine. Currently, all scientific schools, as well as the departments and medical scientific institutions in the country are led by graduate medical scientists of the State University of Medicine and Pharmacy Nicolae Testemitanu.

Key-words: SUMPh Nicolae Testemitanu, evolution, medical science schools.

Резюме. Государственный Медицинский и Фармацевтический Университет им. Николая Тестемицану - колыбель национальных медицинских научных школ (к 75-летию со дня основания Государственного Медицинского и Фармацевтического Университета им. Николая Тестемицану из Республики Молдова)

В этой статье представлена эволюция национальных медицинских научных школ, формирование которых начинается с создания высшего медицинского образования в Республике Молдова, когда в 1945 году был основан Государственный медицинский институт в Кишиневе (сегодня Государственный Медицинский и Фармацевтический Университет им. Николая Тестемицану из Республики Молдова). За 75 лет деятельности ГМФУ им. Николая Тестемицану были созданы национальные научные школы практически во всех областях медицины. В настоящее время все научные школы, а также кафедры и медицинские научные учреждения страны возглавляют ученые-медики, выпускники Государственного Медицинского и Фармацевтического Университета им. Николая Тестемицану.

Ключевые слова: ГМФУ им. Николае Тестемицану, эволюция, медицинские научные школы.

Istoria medicinei cunoaște mai multe personalități originare din Moldova, care au contribuit la dezvoltarea științei medicale: **Constantin Vârnay**, medic-savant, primul moldovean care a susținut teza de doctor în medicină (1836); **Victor Crărescu**, doctor în medicină, autorul primei lucrări dedicate istoriei medicinei autohtone, scriitor; **Ilie Mecinico**v – fondatorul imunologiei, Laureat al Premiului Nobel, Membru de Onoare al mai multor academii, societăți, instituții științifice și universități din străinătate, multe dintre care îi poartă

numele; **Nicolae Scrifosofsch**i, al cărui nume îl poartă Institutul de asistență medicală de urgență din Moscova; **Lev Tarasevici** – microbiolog-imunolog, discipol al lui Mecinicov, Institutul de control al serurilor și vaccinurilor din Moscova îi poartă numele; **Anatolie Coțovschi** – autor a peste 50 de lucrări științifice în domeniul bolilor nervoase și mintale, Președinte al Societății Basarabene a Naturaliștilor, ctitor al Spitalului de Psihiatrie din Costiujeni.

Totuși, formarea școlilor științifice naționale în

domeniul medicinei începe odată cu instituirea învățământului medical superior din Republica Moldova, prin fondarea, în anul 1945, a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (actualmente, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”).

Instituția, însă, nu a fost fondată pe un loc gol, dar în baza unei instituții prestigioase de învățământ medical superior – Primul Institut de Medicină din Sankt-Petersburg, care în timpul celui de al doilea război mondial a fost evacuat în Kislovodsk, iar după sfârșitul războiului, în anul 1945, a fost transferat la Chișinău, unde a pus bazele Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC).

Printre cei 20 de profesori universitari, doctori habilitați, sosiți la Chișinău pentru a activa la Institutul de Medicină, se regăseau personalități marcante în lumea științifică medicală: A. Lavrentiev (anatomie), A. Troițki (anatomie topografică), A. Zubkov (fiziologie), F. Agheichenko (morfofpatologie), F. Golub și S. Rubașov (chirurgie), N. Kornetov și A. Furman (terapie), I. Kurlov (oftalmologie), V. Ceurin (otorinolaringologie), M. Borzov (dermatovenerologie), B. Șarapov (neurologie), A. Molohov (psihiatrie), L. Rozenier (boli infecțioase), A. Cocerghinski (obstetrică și ginecologie), N. Nicogosean (igienă), A. Kramer (biochimie), M. Ghehtman (medicina socială), V. Stâricovici (pediatrie).

Așadar, corpul profesoral își începe activitatea, având deja o bogată experiență didactică și științifică. Chiar din primele luni de funcționare a Institutului au fost formulate și aprobate direcțiile de cercetare, care au constituit:

- lichidarea consecințelor medico-sanitare ale războiului;
- traumele de război și restabilirea funcției după leziunile prin armă de foc;
- infecțiile tifoide;
- tuberculoza;
- malaria;
- avitaminozele și hipovitaminozele;
- tumorile maligne;
- bolile ulcerose;
- problema anestezierii;
- antibioticele;
- alte direcții științifice, orientate spre soluționarea problemelor stringente ale sănătății publice din țară, actuale în perioada dată..

La 9-10 martie 1946 este convocată prima sesiune științifică a colaboratorilor și studenților ISMC, care, de atunci, se întrunește, tradițional, în fiecare an.

Direcțiile de cercetare menționate au devenit prioritare în arealul științific universitar, deși problemele la zi sunt altele:

- maladiile cardio-cerebro-vasculare;

- hepatitele cronice și cirozele hepatice;
- patologia cancerosă;
- diabetul zaharat;
- malformațiile congenitale și maladiile ereditare;
- infecțiile nosocomiale;
- antibioticorezistența microbiană;
- problema geriatrică;
- Alte probleme de sănătate publică, dar și mecanismele morfo-fiziologice ale proceselor patologice, determinarea factorilor de risc și perfecționarea metodelor de diagnostic, tratament și profilaxie, elaborarea preparatelor medicamentoase indigene etc.

Este indubitabil faptul că un criteriu important al activității științifice îl constituie susținerea tezelor de doctorat, deoarece un doctorat reflectă rezultatele științifice cumulate pe parcursul mai multor ani de muncă asiduă.

Prima teză de doctor (candidat în științe medicale) a fost susținută în anul 1948 de către Natalia Gheorghiu, având ca temă de cercetare *Tratamentul chirurgical al bonturilor amputante ale femurului și gambei*. Tot Natalia Gheorghiu, în anul 1953, susține și prima teză de doctor habilitat în științe medicale, cu tema *Analiza experimentală și morfologică al procesului patologic, în rezultatul amputării membrelor la câini*.

După doar 10 ani de la susținerea primei teze de doctor, au obținut titlul științific circa 70 de colaboratori, mulți dintre ei fiind autohtoni, absolvenți ai acestei instituții, printre care: Nicolae Anestiadi, Zoia Gorbușina, Mihail Tarcov, Iraida Șroît, Vasile Anestiadi, Boris Perlin, Constantin Țîbîrnă, Pavel Bîtcă, Roman Coșciug, Victor Jița, Mihai Zagarschih, Gheorghe Paladi, Feodor Chiticari, Alexandru Nacu, Nicolae Testemițanu, Diomid Gherman, Vladimir Kant, Natalia Cherdivarenco, Eugen Maloman, Serafim Stamati, Valentina Halitov ș.a.

Această pleiadă de tineri băstinași, primii doctori în medicină, au constituit, de facto, cea **de-a doua generație de conducători ai catedrelor**, contribuind esențial la pregătirea continuă a cadrelor medicale, la formarea și dezvoltarea școlilor medicale naționale. O probă elocventă în acest sens reprezintă activitatea următoarelor personalități: Natalia Gheorghiu – fondator al Școlii de chirurgie pediatrică din Moldova, a pregătit 18 doctori și doctori habilitați în medicină; prof. N. Anestiadi – fondatorul Școlii de chirurgie pulmonară – 29 de doctori și doctori habilitați; prof. N. Testemițanu, într-un timp scurt, a pregătit 12 doctori și doctori habilitați în medicina socială și managementul sanitar; acad. V. Anestiadi – peste 40 de doctori și doctori habilitați în morfofpatologie; prof. C. Țîbîrnă – 49 de doctori și doctori habilitați în

chirurgie; acad. Gh. Paladi – 35 de doctori și doctori habilitați în obstetrică și ginecologie; acad. D. Gherman – 34 de doctori și doctori habilitați în neurologie; prof. A. Nacu – 13 doctori și doctori habilitați în psihiatrie; prof. S. Stamati – 12 doctori și doctori habilitați în ortopedie și traumatologie; prof. P. Bâtcă – 8 doctori și doctori habilitați în chirurgie; prof. Valentina Halitov – 7 doctori în boli infecțioase; prof. B. Perlin – 9 doctori și doctori habilitați în anatomie; prof. F. Chiticari – 7 doctori în pediatrie.

În scurt timp, a crescut mult potențialul didactic-științific al Institutului de Medicină din Chișinău. A sporit numărul de studenți la Facultatea de Medicină Curativă și, totodată, au fost înființate noi facultăți: Pediatrie (1954), Stomatologie (1959), Medicină preventivă (1963), Farmacie (1964), iar din 1962 – Facultatea de Perfecționare a Medicilor. Ca urmare a acestei extinderi, a apărut necesitatea asigurării cu noi cadre științifico-didactice de înaltă calificare în toate domeniile medicinei, în special pentru postura de coordonatori ai catedrelor specializate, care, în cele din urmă, au devenit și fondatori de noi școli medicale.

În acest context, putem menționa **o altă pleiadă** de profesori universitari care, de asemenea, au contribuit esențial la fondarea și dezvoltarea școlilor științifice medicale autohtone: P. Areșev (medicină legală), V. Kuprianov (anatomie), N. Starostenko (terapie), N. Gladirevski (ortopedie și traumatologie), M. Mihlin (biochimie), I. Drobinski (boli infecțioase), A. Zorkin (patofiziologie), E. Șleahov (epidemiologie), V. Nikitin (microbiologie), I. Reznik (igienă), V. Parfentieva (anatomie topografică), M. Poliuhov A. Corovin, V. Andreev (terapie), L. Bogaciova (dermatovenerologie), A. Bâtcenko (otorinolaringologie), N. Fetisov, N. Bușan, A. Guțan, S. Sârbu și I. Postolachi (stomatologie), E. Muhin (farmacologie), V. Procopișin, F. Babilev (farmacie), N. Opopol (igienă).

Conducerea catedrelor și laboratoarelor științifice, dar și cea a școlilor științifice medicale autohtone, a fost preluată, ulterior, de cea **de-a treia generație de discipoli**, doctori habilitați, profesori universitari – absolvenți ai Universității. Propun doar câteva exemple, care demonstrează cu elocvență acest fapt: prof. univ., acad., Eva Gudumac, discipolă a profesoarei Natalia Gheorghiu, a pregătit 30 de doctori și 9 doctori habilitați în chirurgia pediatrică; academicianul Gh. Ghidirim – discipol al profesorului N. Anestiadi, a pregătit 19 doctori și 14 doctori habilitați în chirurgie; academicianul I. Ababii, continuator al Școlii de otorinolaringologie, a pregătit 14 doctori și 5 doctori habilitați; acad. V. Hotineanu – discipol al profesorului P. Bâtcă, a pregătit 29 de doctori și 5 doctori habilitați în chirurgie.

Discipolii profesorului N. Testemițanu au pregătit o pleiadă de doctori și doctori habilitați în medicina socială și în managementul sanitar: prof. univ., m.cor. AȘM, E. Popușoi – 15 doctori și 5 doctori habilitați; prof. univ. C. Ețco – 36 de doctori și 4 doctori habilitați; prof. univ. D. Tintiu – 19 doctori și 2 doctori habilitați; prof. univ., m.cor. AȘM E. Zota, discipol al academicianului V. Anestiadi, a pregătit 8 doctori și un doctor habilitat în morfopatologie; prof. univ., m.cor. AȘM E. Gladun – discipol al profesorului A. Cocerghinschi, a pregătit 24 de doctori și 7 doctori habilitați în obstetrică și ginecologie; prof. univ. Vlada Dumbravă – discipolă a profesorului M. Poliuhov, a pregătit 21 doctori și 3 doctori habilitați în medicina internă; prof. univ. I. Marin – discipol al profesorului N. Gladărevski, a pregătit 5 doctori și 2 doctori habilitați în ortopedie și traumatologie; prof. univ. Gh. Mușet – discipol al profesoarei L. Bogaciova, a pregătit 6 doctori și un doctor habilitat în dermatovenerologie; prof. univ. V. Andrieș – discipol al academicianului V. Kuprianov, a pregătit 5 doctori în anatomie; prof. univ., m.cor. AȘM V. Ghicavii – discipol al profesorului E. Muhin, a pregătit 21 de doctori și 6 doctori habilitați în farmacologie; prof. univ. Gh. Baci – discipol al profesorului P. Areșev, a pregătit 5 doctori și 2 doctori habilitați în medicina legală; prof. univ. V. Gudumac – discipol al profesorului M. Mihlin, a pregătit 30 de doctori în biochimie; prof. univ. A. Saulea – discipol al prof. A. Zubkov, a pregătit 5 doctori și un doctor habilitat în fiziologie; prof. univ. L. Cobăleanschi – discipol al profesorului A. Zorkin, a pregătit 6 doctori în patofiziologie; prof. univ. C. Andriuța – discipol al profesorului I. Drobinski, a pregătit 7 doctori și 2 doctori habilitați în boli infecțioase; prof. univ. V. Pântea, și el – discipol al profesorului I. Drobinski, a pregătit 5 doctori și un doctor habilitat în boli infecțioase; prof. univ. M. Ștefanet – discipol al profesorului B. Perlin, a pregătit 5 doctori și un doctor habilitat în anatomie; prof. univ. B. Topor – discipol al dnei profesor V. Parfentieva, a pregătit 9 doctori și 2 doctori habilitați în anatomia topografică; prof. univ. Olga Cernețchi – discipol al academicianului Gh. Paladi, a pregătit 8 doctori în obstetrică și ginecologie; prof. univ. V. Friptu – discipol al prof. univ, m. cor. AȘM E. Gladun, a pregătit 15 doctori în obstetrică și ginecologie; prof. univ. M. Gavriluic – discipol al academicianului D. Gherman, a pregătit 4 doctori în neurologie; profesorii universitari Gh. Ostrofeț și Gr. Friptuleac – discipoli ai profesorului I. Reznik, au pregătit 14 doctori în igienă; prof. univ., m.cor. AȘM V. Prisacari – discipol al profesorului E. Șleahov, a pregătit 16 doctori și 2 doctori habilitați în epidemiologie; prof. univ. L. Andrieș, de asemenea, discipolă a profesorului E. Șleahov, a pre-

gătit 16 doctori și un doctor habilitat în imunologie; acad. V. Rudic – discipol al profesorului V. Nikitin, a pregătit 34 doctori și 9 doctori habilitați în microbiologie; prof. univ. I. Bahnarel, discipol al prof. univ., m. cor. AȘM N. Opopol, a pregătit 7 doctori în igienă; prof. univ. I. Țâbârnă – discipol al profesorului V. Andreev, a pregătit 5 doctori în medicina internă; prof. univ. A. Guțan – discipol al profesorului N. Fetisov, a pregătit 8 doctori și 2 doctori habilitați în stomatologie; prof. univ. D. Șcerbatiuc, discipol al profesorului A. Guțan, a pregătit 9 doctori în stomatologie; prof. univ. E. Diug – discipol al profesorului V. Ghicavii, a pregătit 10 doctori și un doctor habilitat în farmacie; prof. univ. V. Valica, discipol al profesorului F. Babiliev, a pregătit 7 doctori în farmacie.

În ultimele 3-4 decenii, la Universitate, dar și în alte instituții din republică, s-au format școli științifice autohtone și în alte domenii ale medicinei, conduse de absolvenți ai *Alma Mater*: în hematologie (prof. univ., m. cor. AȘM I. Corcimaru); neurologie și epileptologie (prof. univ., acad. St. Groppa); medicina tradițională (prof. univ., acad. V. Lacusta); endocrinologie (prof. univ. Zinaida Anestiadi); reumatologie (prof. univ. Liliana Groppa); cardiologie (prof. univ. V. Revenco, prof. cercetător A. Grosu); oncologie (profesor R. Coșciug, academician Gh. Țâbârnă); neurochirurgie (prof. univ. G. Zapuhlâh); urologie și nefrologie chirurgicală (prof. univ. Ad. Tănase); urgențe medicale (prof. univ. Gh. Ciobanu); medicina de familie (prof. univ. Gr. Bivol); pulmonologie (prof. univ. V. Botnaru); virusologie (prof. univ. C. Spânu); gerontologie (dr., conf. univ. A. Negară).

În prezent, mai multe discipline medicale, dar și școli științifice, sunt conduse deja de reprezentanți ai celei de-a **patra, sau chiar a cincea generație de medici-savanti**, profesori universitari autohtoni: anatomie – prof. univ. I. Catereniuc, discipol al profesorului M. Ștefanet; fiziologie – prof. univ. V. Vovc, discipol al profesoarei O. Șerstniova; chirurgie – prof. univ. E. Guțu și prof. univ. Gh. Rojnoveanu, discipoli ai academicianului Gh. Ghidirim; traumatologie – prof. univ. N. Caproș, discipol al profesorului I. Marin; farmacologie – profesorii universitari V. Gonciar și N. Bacinschi, discipoli ai prof. univ., m. cor. AȘM V. Ghicavii; medicină legală – prof. univ. A. Pădure, discipol al prof. univ. Gh. Baciuc; boli infecțioase – prof. univ. T. Holban, discipol al profesorului C. Andriuța; medicină socială și management sanitar – dr. hab. E. Raevschi, discipolă a profesorului D. Tintiu; epidemiologie – dr., conf. A. Paraschiv, discipolă a profesorului V. Prisacari; igienă – dr., conf. S. Cebanu, discipol al profesorului Gr. Friptuleac; endocrinologie – dr., conf. L. Vudu, discipolă a unei profesori Z. Anestiadi; dermatovenerologie – dr., conf. M. Be-

țiu – discipol al profesorului Gh. Mușet; odontologie și patologie orală – S. Ciobanu, discipol al profesorului Gh. Nicolau; chirurgie OMF – dr. hab. N. Chele, discipol al profesorilor D. Șcerbatiuc și V. Topală; stomatologie pediatrică – dr. hab. A. Spinei, discipolă a prof. univ., m. cor. AȘM I. Lupan; stomatologie propeutică – dr. hab. D. Uncuță, a preluat școala profesorului P. Godoroja; stomatologie ortopedică – dr., conf. univ. O. Solomon, a preluat școala profesorului Il. Postolachi, stomatologie terapeutică – dr. hab. V. Fala – școala profesorului V. Burlacu, iar S. Adaogi – a preluat școala profesorului univ., m. cor. AȘM V. Procopișin în farmacie.

La ora actuală, catedrele fundamentale și clinice, laboratoarele științifice, dar și școlile științifice naționale sunt conduse de absolvenți ai USMF „Nicolae Testemițanu”, o evoluție benefică, chiar spectaculoasă, a producției USMF „Nicolae Testemițanu” pe parcursul celor 75 de ani de activitate.

Așadar, constituirea școlilor științifice necesită cadre competente, un interval mai îndelungat de timp și, îndeosebi, menținerea, valorificarea și perpetuarea acestora din generație în generație.

Pe parcursul celor 75 de ani de funcționare a Universității, din generație în generație, au fost depuse eforturi mari în vederea creșterii performanței activității științifice, dar și în formarea continuă a rezervelor de cadre științifice prin doctorat și postdoctorat, activități indispensabile evoluției unei instituții de învățământ superior. În perioada de activitate a Universității, (anii 1945- 2020) au fost susținute în total 1672 de doctorate, inclusiv 1380 de doctor și 292 de doctor habilitat în științe medicale.

În *figura nr. 1*, urmărim o accelerare vădită a procesului de pregătire a cadrelor științifico-didactice prin doctorat și postdoctorat, în anii 1961-1970, interval în care doar în 10 ani au susținut doctoratul 280 persoane, inclusiv 253 au obținut gradul științific de doctor și 27 – de doctor habilitat în științe medicale, numită și *perioada de aur* a Universității, ținând cont de pregătirea rezervelor de cadre științifice. Acest fenomen se datorează, în mare parte, lui Nicolae Testemițanu, care din postura sa de rector, mai apoi din cea de ministru al sănătății, a îndreptat în diferite centre științifice mai mulți tineri – absolvenți ai Universității, la studii prin aspiratură și doctoratură. Ulterior, acești tineri au revenit și s-au încadrat în activitatea didactico-științifică a Universității.

Optimizarea activităților de cercetare, susținerea tezelor de doctor se amplifică după proclamarea, la 27 august 1991, a Independenței Republicii Moldova, și formarea, în anul 1993, a Consiliilor Științifice Specializate Naționale. În această perioadă (1991-2020), colaboratorii Universității au susținut 956 de docto-

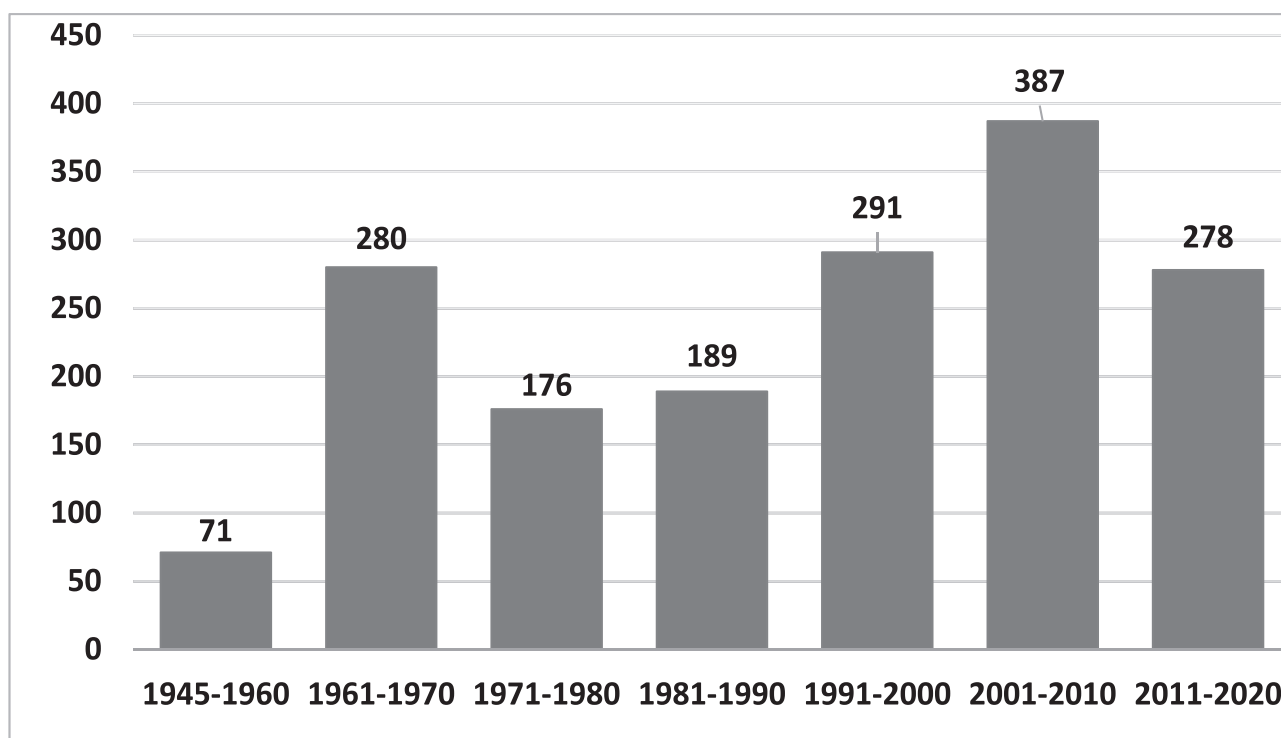

Fig. 1. Dinamica susținerii de doctorate la USMF "Nicolae Testemițanu", pe parcursul anilor 1945 – 2020.

rate, inclusiv 798 la gradul științific de doctor și 158 – la cel de doctor habilitat în științe medicale.

În prezent, corpul profesoral didactic și științific al USMF „Nicolae Testemițanu” este unul de admirat. Dacă în anul 1945 în Universitate activau 134 de lectori, inclusiv 19 doctori și 15 doctori habilitați, actualmente, personalul științifico-didactic al Universității constituie peste 1200 de persoane, cu un nivel de competență științifică foarte înalt: 525 de colaboratori dețin gradul științific de doctor, 170 – de doctor habilitat în medicină, 94 – de profesor universitar, 14 – de membru titular sau de membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei, iar 32 de savanți ai Universității au fost distinși cu Premiul de Stat, astăzi, Premiul Național al Republicii Moldova, în domeniul științei și tehnicii.

Rezultatele cercetărilor din instituția noastră sunt recunoscute la nivel internațional. De exemplu, la Expozițiile Internaționale de Invenții și Tehnologii noi, colaboratorii USMF „Nicolae Testemițanu” au obținut peste 650 de medalii de aur, argint și bronz, 6 dintre ei fiind deținători ai Medaliei de Aur a OMPI (Geneva), iar în anul 2005, pentru activitate inovativă productivă, USMF „Nicolae Testemițanu” a obținut Trofeul Organizației Mondiale a Proprietății Intellectuale.

La Universitate își fac studiile, actualmente, peste 5700 de studenți, inclusiv peste 2000 sunt cetățeni din 37 de țări ale lumii; peste 1200 de medici-rezidenți la 58 de specialități și peste 350 de doctoranzi.

În cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” funcțio-

nează Școala doctorală în domeniul Științelor medicale, unde își fac studiile doctorale tineri din toate instituțiile medicale din republică, dar și din străinătate.

Un eveniment cu rol deosebit în activitatea de cercetare este Conferința științifică anuală a colaboratorilor și studenților, rezidenților și doctoranzilor, desfășurată, tradițional, în luna octombrie, în cadrul Zilelor Universității, consacrate aniversării Universității – 20 octombrie 1945. În anul 2006 a fost inaugurat Congresul Internațional al studenților și tinerilor medici *MedEspera*, care are loc la un interval de doi ani și a devenit tradiție.

Relevant este faptul că deja în anii ‘70, adică la doar 25 de ani de la înființare, Institutul de Medicină din Chișinău ocupa locul 5 printre cele 78 de instituții de profil din Uniunea Sovietică, iar la 19 iunie 2019, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a obținut statutul de instituție internațională, acreditată de către Federația Mondială de Educație Medicală – un semn de recunoștință pentru contribuția mai multor generații de medici- savanți ai Universității.

Este datoria noastră, a tuturor colaboratorilor USMF „Nicolae Testemițanu”, să menținem și să promovăm valorile moștenite de la înaintașii noștri, care au pus bazele școlilor medicale naționale, o tradiție sfântă a Universității.

În acest sens, este memorabil discursul celui mai longeviv rector al Universității noastre, acad. Ion Ababii, ținut la 18 octombrie 2019, în cadrul Senatului Universității; „Instituția noastră trăiește cu ziua de

azi şi priveşte cu încredere în viitor. Totodată, este datoră noastră să nu-i dăm uitării pe înaintaşi. De la şefii de departamente/catedre/discipline, de la cadrul profesoral-didactic se cere să acordăm o atenţie cuvenită acelora, care nu mai sunt printre noi, dar care au înscris pagini de glorie în istoria Universităţii, au făurit ziua de ieri a medicinei naţionale”.

Acest mesaj testamentar al dlui rector I. Ababii exprimă un adevăr confirmat prin acţiuni întreprinse de-a lungul anilor. La USMF „Nicolae Testemiţanu”, a devenit o tradiţie comemorarea înaintaşilor. Multe

catedre, aule, străzi poartă numele distinşilor predecesori. Sunt ridicate sculpturi şi instalate busturi, basoreliefe pe edificiile unde aceştia au activat sau au locuit. În acelaşi context, remarcăm inaugurarea Aleii Medicilor şi a Savanţilor Iluștri – o realizare excepțională a Universităţii şi editarea seriei „Savanți-Medici Iluștri”.

Sunt plin de mândrie, căci destinul a vrut să fiu o parte a acestui colectiv deosebit, în care m-am format şi am activat timp de 57 de ani.

Vivat, Crescat, Floreat, Alma Mater!